

Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 18 квітня 2013 року № 16 (491)

ОСТАННІЙ БІЙ БОЇВКИ ПЕТРА ПАСІЧНОГО

53 роки тому троє бійців із боївки Петра Пасічного полягли у лісі на Підгаєччині

14 квітня 2013 року. Неділя. Село Середнє Калуського району. Над річкою Сівкою клубляться хмари. Центр села. Символічна могила Героїв. А поряд – бронзовий пам'ятник Петрові Пасічному, останньому учаснику бою УПА, що відбувся 14 квітня 1960 року в лісі біля хутора Лози між селами Шумляни та Божиковим.

Цього дня біля пам'ятника, встановленого до 70-річчя УПА коштом меценатів, відбулося народне віче, присвячене пам'яті героїв. Віче зібрало жителів села, гостей із Івано-Франківська, Калуша, селища Войнилова, села Голинь, представників Народного Руху, Конгресу Українських Націоналістів та організації "Національний вибір", партії "Свобода", Товариства політичних в'язнів і репресованих.

Члени Проводу Калуської МО КУН Ярослав ПАРЦЕЙ, Антон МАЗУР та інші

Біля пам'ятника збираються ветерани Калуської міськрайонної станиці УПА. Двоє з них стають у почесну варту з прапорами – синьо-жовтим та червоно-чорним. Лунає повстанська пісня "Повіяв вітер степовий". Поступово підходять жінки і діти. Серед них – 90-річна Софія Пасяк. Вона майже ровесниця Петра Пасічного – старша на два роки. Вони разом ходили до школи ще за часів польського панування. Жінка пригадує, що відомий як "Петро" боєць у селі майже не з'являвся. Був у підпіллі. Ще за часів війни із нацистами пішов у лави УПА. У Карпатах пройшов спеціальний вишкіл. Коли приходив, то багато і гарно говорив про Україну, пригадує пані Софія. Показує в бік, де жили батьки Петра Пасічного і його родина.

Тим часом музика замовкає, і ведучий відкриває народне віче. Звучить гімн України. Представники КУН Калуша Степан Місевич та Антон Мазур із братства ОУН-УПА кладуть до пам'ятника Пасічному вінки із квітів. Священик парафії села Середнє отець Святослав служить панахиду за загиблими підпільниками.

– За наслідками того бою двох чоловіків, Петра Пасічного і Олега Цетнарського було поранено, і вони дострілилися, а третій учасник – жінка, Марійка Пальчак, псевдо "Стефа", останнім набоєм вчинила невдалу спробу самогубства, – говорить отець Святослав.

Полеглих бійців вшановують хвилиною мовчання.Всі замовкають, чоловіки знімають шапки. Діти, дивлячись на дорослих, хрестяться. Лунають ритмічні удари, що звучать як стук годинника. В колі слухачів 90-річна землячка загиблого підпільника пані Софія втирає хустинкою очі.

Джерелами інформації про останній бій УПА на території України є спогади однієї із учасників бою – Марії Пальчак, "Стефи", яка залишилася живою, була засуджена, та дожила до незалежності України, а також інтерв'ю Ярослава Клюби – одного із селян хутора Кубань (нині Івано-Франківська область), де ця повстанська група провела більшу частину свого часу в підпіллі протягом 1950-их років. Про це розповідає Модест Конрад, секретар Івано-Франківської організації КУН.

Потім до слова запрошують представників Калуської районної влади – Василя Петріва, голову райдержадміністрації, та Василя Дзундзу, голову райради.

Закінчення на 2-й стор.

СУМУЄМО

ПОМЕР ГРИГОРІЙ ДЕМ'ЯН

Конгрес Українських Націоналістів глибоко сумує із приводу смерті визначного українського історика, фольклориста, етнографа, народного депутата України (1994–1998 рр.) Григорія Дем'яна.

Друг Григорій був багатогранною особистістю, успішним науковцем і в той же час полум'яним та дієвим українським націоналістом. Разом із Славою Стецько він засновував політичну партію Конгрес Українських Націоналістів і багато років брав активну участь у її діяльності, був також одним із фундаторів Педагогічного товариства ім. Григорія Ващенка. За своє життя опублікував понад 1000 наукових та публіцистичних праць, присвячених повстанському фольклору, історії ОУН і УПА, визначним культурним і політичним діячам України.

Він любив Україну як вірний син і віддав їй своє життя до решти. Нехай рідна земля буде йому легкою, а славна пам'ять про нього – вічною.

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

(Читайте 8-у сторінку)

АНОНС

Зголошуйтесь на Гурби – Антонівці!

З 28 квітня по 1 травня відбудеться традиційна теренова гра Гурби – Антонівці. Гра відбувається на місці найбільшого бою УПА з підрозділами НКВС у 1944 році.
Контакти: 096-188-37-93; gurby@org.ua

ЗАХИСТ НАЦІЇ

НА СУДІ ІЗ СОВІСТЮ СВОЄЮ...

16 квітня Київська міська організація Конгресу Українських Націоналістів разом із організаціями – учасниками "Української патріотичної альтернативи" пікетувала чергове судове засідання у справі рейдерського захоплення бази відпочинку Українського товариства сліпих.

Активісти патріотичних сил із УПА разом із пікетувальниками УТОС під стінами Господарського суду м. Києва скандували "Руки геть від нашого майна!", "Суд, захисти інвалідів!", "Рейдерів – на нари!".

Голова Секретаріату Конгресу Українських Націоналістів Володимир Манько розповів під час пікетування, що за інформацією з певних джерел до фірми, яка судиться із УТОС, має причетність молодший син Президента України.

"Сьогодні на наших очах відбувається цинічне відбирання майна у найбільш незахищеної категорії громадян – інвалідів. Тому ми не вправі залишити їх один на один із рейдерами, і продовжимо стояти на їхній захист", – наголосив Володимир Манько.

Також під стінами суду виступили Сергій Вутке і Віктор Горбач від УНП та представники Українського товариства сліпих.

Засідання суду закінчилось не на користь УТОС, проте вони пообіцяли не припиняти судову тяганину за своє майно.

Прес-служба КУН

Дорогі читачі! Триває передплата на газету "Нація і держава" на 2013 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2013 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: на 1 місяць – 7,01 грн., на 3 місяці – 21,03 грн., на 6 місяців – 42,06 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ДУМКИ З ПРИВОДУ

ДЕШЕВО ТА СЕРДИТО

Сергій БОРЩЕВСЬКИЙ, письменник

Здається, в 1970 році хтось зі спільних знайомих вперше завів мене до помешкання знаменитого київського російського письменника Віктора Некрасова. А через кілька місяців, коли, попри різницю у віці, у нас із Віктором Платоновичем установилися добрі стосунки і він дозволяв мені користуватися домашньою бібліотекою, на письмовому столі класика, під склом, поряд із сімейними фотознімками я помітив якийсь папірець. Це була квитанція про сплату штрафу, казенний текст якої закарбувався в пам'яті назавжди. І щоб читачі гідно оцінили безсмертне міліцейське формулювання, наводжу його мовою оригіналу: "...за то, что, будучи в нетрезвом состоянии, мочился возле здания Верховного Совета Украинской ССР..."

Мабуть, сума штрафу була незначною, бо в оточенні Некрасова, який того вечора був трохи напідпитку і не міг донести додому вміст кількох спожитих чарчин, поширилася цікава версія діалогу письменника з правоохоронцями. Мовляв, коли ті виписали йому на місці штраф, Віктор Платонович дещо нескромно зауважив (певно, за інтелігентською звичкою, щоб підтримати розмову), що невдовзі у нього ювілей, до якого одне видавництво вже випустило, а інше мало випустити нову книгу. Відтак він встиг одержати гонорар і сподівався на другий, а тому, з огляду на мізерність штрафу, може дозволити собі таку розкіш (мочитися біля будівлі Верховної Ради УРСР) щодня впродовж кількох місяців.

А згадав я цю давню історію у зв'язку з недавньою не зовсім вдалою спробою Єлизавети Жаркової поцілити двома пакетиками з фекаліями у сумнозвісного народного депутата Вадима Колесніченка. Я не маю наміру заглиблюватися у філософські аспекти вчинку Єлизавети. Розмірковувати, чи можна вважати два пакетики з фекаліями своєрідним доважком до путінської медалі імені Пушкіна, і в чому полягає різниця між Колесніченком та Жириновським, якщо для останнього метальниця обрала нещодавно пакетик з іншим вмістом (квашеною капустою) та чи не є ця різниця ознакою радикалізації громадської думки в Україні.

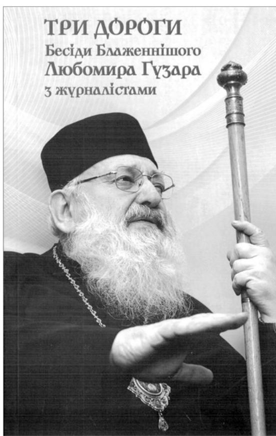
Питання, що мене цікавить, цілком практичне. Йдеться про ухвалу Шевченківського районного суду м. Києва, який визначив метальниці покарання у вигляді штрафу на суму в 51 гривню. Гадаю, говорячи словами класика, навіть в умовах "покращення" мільйони наших громадян можуть дозволити собі таку розкіш.

ДУХОВНІСТЬ

"ТРИ ДОРОГИ":

розмова про універсальні цінності

Другого квітня 2013 року у київській книгарні "Є" відбулася презентація книги Архиєпископа-емерита Блаженнішого Любомира (Гузара) "Три дороги". Упорядник "Трьох доріг" – журналістка Катерина Щоткіна. Видання приурочено до 80-річного ювілею Блаженнішого Любомира.

Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь, який брав участь у презентації, розповідає, що розмова в книгарні була присвячена універсальним, вічним цінностям, і наголошує, що книга Блаженнішого, як і сама його постать, – знакова. "Її автор нагадує, – сказав Степан Брацюнь, – що християнство означило людські права, як дані Всевишнім, а не делеговані земними установами. Кожен, хто прочитає книгу, збагатиться духовно".

– У своїй книжці я хотів говорити передовсім на тему трьох доріг людини, її трьох відношень – до себе, до ближнього та до Бога, – сказав Блаженніший Любомир. – Тільки коли ці відношення є добре наладнані, людина почувається щасливою.

"Три дороги" – бесіди Глави Української Греко-Католицької Церкви в 2001–2011 роках з журналістами. До книжки також увійшли фрагменти з його аудіокниг, назви яких співзвучні з розділами цього видання "Дорога до себе", "Дорога до ближнього", "Дорога до Бога". Пані Катерина Щоткіна доповнила видання ще додатковими запитаннями до автора.

Крім самого автора, у презентації взяли участь релігієзнавець Віктор Єленський та медіаексперт Дмитро Крикун.

– "Три дороги" – це книжка, яку може дозволити собі тільки богослов дуже високого рівня, – сказав пан Віктор. – А що масштабніший богослов, то зазвичай простіше він висловлюється. Це книга про надзвичайно актуальні сучасні речі – людину, світ, чоловіка й жінку, суспільний устрій, демократію, церкву. Надзвичайно показово, приміром, що Блаженніший відповів на запитання, чи може Церква мати справу з вільною людиною – він сказав, що Церква, котра не вміє мати справу з вільною людиною, не може зватися Церквою. Так само важливі слова Блаженнішого Любомира про демократію та права людини – він нагадує, що сам концепт прав людини виріс із християнства.

– Часто прийнято думати, – додав Дмитро Крикун, – що богословські книжки пишуться гусячими перами вночі. Але Блаженніший – людина, справді молода духом. І працюючи над "Трьома дорогами", він одразу працював над мультимедійним проектом, який можна послухати на диску та прочитати в друкованому вигляді чи Інтернеті.

Одна журналістка згадала визначення Блаженнішого "Свобода – це можливість творити добро" й запитала, чи задоволений він реалізацією своєї свободи.

– У своєму житті я "прогавив" багато можливостей робити добро, не використав їх так, як треба, і це мене дуже засмучує. Іноді навіть у сповідях ми говоримо про гріхи, зло, яке зробили, проте забуваємо про те, що не робили добра, котре є набагато кращим від зла. Про це слід завжди пам'ятати. Ціль свободи – не лише уникнення зла, а передусім творіння добра.

Духовний лідер українців дав також свою оцінку понад двадцятирічному шляху Української Греко-Католицької Церкви після її виходу з підпілля та – ширше – шляху цілого українського суспільства.

– Раніше наша Церква була гнана й не могла розвиватися. За останні десятиліття в цьому сенсі зроблено багато чого – організовано повноцінні парафії, створено систему церковної освіти. Це речі важливі, але вони зовнішні, а Церква – передусім духовна установа. На щастя, з Божою поміччю ми й тут маємо добрі кроки вперед. Зайдіть у наші церкви в неділю й побачите, як багато людей приходять на Службу Божу. Шкода, що значно менше людей там є з понеділка по суботу. Нас дуже довго вчили не шанувати Бога, за нами багато старих гріхів, і нам іще довго від них лікуватися.

До таких гріхів Блаженніший Любомир відносить, наприклад, корупцію.

– Корупція – це духовна недуга. Вона свідчить, як мало ми ще надихнулися Божим духом, як мало відчуваємо потребу справедливості для всіх. Тільки коли всі ми усвідомимо цю потребу, корупцію буде подолано, про це треба постійно нагадувати, особливо молодим людям, але це не є швидкий шлях.

Архиєпископ-емерит також закликає виховувати в людях розуміння того, що матеріальні цінності не є головними в житті.

– Багато хто ще й сьогодні вважає, що багатим можна все. І наше суспільство дійсно дозволяє їм занадто багато. Як переконати людину, що щастя не в грошах? Як на мене, найкращий спосіб – особистий приклад. Людина небагата, проте з чистим, спокійним сумлінням, а відтак щаслива, є кращою "ходячою" рекламою, ніж будь-яка пропаганда.

Пролунало на презентації й вельми непросте запитання: чи може невіруюча людина бути доброю, моральною, жити за Божими законами?

– Є три шляхи пізнати добро, – відповів на це автор книжки. – Перший, найпростіший і найкращий – це прийняти Божу науку. Але не всі мають цей шлях. Другий шлях – філософія. Пізнання добра силою людського розуму. Невипадково античну філософію, її вершинні досягнення називали "дарунком грецького народу християнству". І третій шлях – слухатися власного сумління, адже сумління є даром Божим. Отже, ці два "людські" шляхи є, але на них легко помилитися. Шлях Божої науки є набагато виразніший, пряміший.

За публікацією Департаменту інформації УГКЦ

НАША СЛАВА НЕ ВМРЕ, НЕ ПОЛЯЖЕ

ОСТАННІЙ БІЙ...

– Це був такий час. У Казахстані готувалися до запуску Гагаріна, в Москві – до останньої в СРСР грошової реформи, в Києві відкривали першу лінію метро. Пройшло десять років після смерті командира УПА Романа Шухевича. Світовий авторитет Радянського Союзу був такий, що виступити проти нього зі зброєю міг хіба що той, хто не боявся за життя. Такі люди знайшлися. Повстанська боївка кілька років переховувалася на кордоні Івано-Франківщини та Тернопільщини. Тепер таких людей ми називаємо героями, бо останню кулю вони залишали собі. З ними була дружина Пасічного Марія Пальчак. Вона вистрілила собі в голову, але куля пройшла повз мозок. Коли кадебісти забирали полеглих, помітили, що Марійка жива. Її відвезли в лікарню, і там поставили вартових. Уже через дві години її допитували, – розповідає Василь Дзундза.

Віче супроводжувалося концертними номерами. Співанку про Петра Пасічного

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Учасниці ансамблю "Надвечір'я". Посередині (у темному пальто) – племінниця Петра Пасічного

за мотивами стрілецької пісні "Десь там далеко на Волині" виконав сільський самодіяльний хор "Надвечір'я". До його складу входять сільська бібліотекарка Ірина Іваночко, вчителька, пенсіонерки. Серед восьми учасниць хору – племінниця Петра Пасічного.

У селі Середнє багато молоді. Як для населеного пункту, в якому лише близько чотириста жителів, біля півсотні учнів школи – це безперечно, немало. Діти – майбутнє цього краю, його багатство і надія. Вони радіють, що мають нагоду доторкнутися до історії села, сфотографувати свого дідуся чи бабусю на сцені у святковому вбранні і послати есемеску друзям. Такий спосіб поширювати історію – із вуст в уста – найкращий засіб не забувати свого минулого. Отож, чим більше пам'ятників славетним синам Галичини буде на її теренах, тим більше гостей із інших регіонів та з усього світу відвідають прикарпатські села, тим більше шансів українцям порозумітися, якщо не об'єднатися.Можна не погоджуватися із методами боротьби повстанців УПА, критикувати їхні засоби здобуття цілі, не розуміти їхніх дій, але важко не погодитися, що рішення обрати смерть, а не полон – це факт, вартий поваги їхніх нащадків.

Завдяки добрій організації і не в останню чергу — хороший сприятливій погоді присвячене Петрові Пасічному віче пройшло спокійно і з належним пафосом. Івано-франківський краєзнавець Модест Конрад, який отримав подяку за розвідку історії криївки і нагороджений Почесною грамотою від районної ради, на народному віче у селі Середньому запропонував надати Петру Пасічному статус Героя України.

Ярослав ПАРЦЕЙ,
член проводу Калуської МО КУН,
Марта ГАЛКІНА, журналіст

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Ярмолінський Олег	(067) 702-63-37
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ДУМКИ З ПРИВОДУ

ЕПІДЕМІЯ СТРАХУ,

або Про акцію "Повстань, Україно!" як втілення нічних кошмарів Г.А.Кернеса, мера Харкова

Минулого тижня соцмережі вибухнули повідомленнями про те, що на День космонавтики Ґепа Харківський побив усі "ульотні" рекорди Льоні Космоса. І справді, захисні редути, виставлені проти пришельців чи то повстанців із опозиції: майже єгипетські трамвайно-тролейбусні піраміди, відкриті у підземелля люки на площі, що досі носить ім'я матері великої сексуально-пролетарської революції Рози Люксембург (на ній мав висадитись повстанський десант), вулканічні гейзери каналізаційних труб – уся ця бутафорна реальність втілювала ніби апокаліптичний сценарій в жанрі horror на основі сну розуму або нічних кошмарів нинішнього міського голови.

За розіграною комунальниками сценою можна дійти висновку, що Ґеннадій Адольфович, принаймні останнім часом, якщо й засинає, то з допінгом. Мучать його, певно, різні фобії і страхи. Можу припустити, які. От візьме, наприклад, клята опозиція і прорве у Харкові блокаду масової тупості і пофігізму. Що за це йому буде? За такий прокол ніщо не врятує. Точно щось відріжуть. Або відстрілять. Боляче всетаки. І страшно. Хто пожаліє? Не та ж білявка із його печаткою-портретом на сідниці, що її фотка інтернет облетіла!

Або що не легше: знову заберуть шмат із непосильним трудом нажитого: смітникові звалища чи бізнес на цвинтарях… На що тоді жити? Хоч лягай і помирай…

І все заради чого? Кістками лягай – але опозиційному десанту не дай прорватися. Хтось із юзерів навіть симулякр вікіпедний придумав: "Квітнева битва за Харків" називається.

Коли ж уважніше замислитися над абсурдною поведінкою і рішеннями Кернеса як чільного представника влади, вимальовується картина в дусі Фрейда під назвою: "Життя на тлі глибокої дитячої психотравми". Дивишся на нього і думаєш: "Це ж скільки він, бідолаха, в малому віці натерпівся!" Гидке каченя із вічно зеленими шмарками, як згадують про нього колишні тінейджери… Над ним знущалися і сильно принижували однолітки. А вдома… Чи клала йому в кишеньку штанців мама носовички і чи плела рукавички бабуся?.. Чи слідкували вони, щоб наділа на ніжки дитина теплі шкарпетки? Чи співали йому перед сном колисанки, розповідали про котів у чоботях й івасиків-телесиків, чи цьомали перед сном у щічку?.. Та напевно і у старшому віці його улюбленими героями не були ні Олівер Твіст, ні капітан Немо, ні Айвенго… Він не читав книжок, які б сформували в ньому шляхетні риси. І не перебував у добрі і любові.

Натомість вулиця, зневага і культ сили зродили в нього бажання досягти влади і, нічим не гребуючи, помститися всім своїм дитячим і дорослим обидчикам. А заодно з ними й усім, на кого поширюється твоя влада. Інакше як пояснити, чому з такою садистською насолодою Адольфович влаштовує телеекзекуції над начальниками ЖЕКів, вважаючи, що саме це піднімає його престиж в очах мешканців… Принижує поодиноких місцевих журналістів, які задають незручні питання. Або, ніби на очах перевтілюючись у відомого булгаковського персонажа, наїжджає на явно миловиднішого від себе Авакова, повторюючи: лузер, лузер, лузер…

Та реальність наша така, що цілком подібний портрет за Фрейдом можна було б змалювати з кожного представника влади, включно з Гарантом, якому демальянсівці цілком вмотивовано принесли минулого тижня під паркан памперси. Люди діючої влади виростали, як правило, у вуличних джунглях, в атмосфері виживання і панування тваринних інстинктів, зокрема різних фобій. І вони перекинули свій дикунський досвід на все суспільство. Гопники, тюремний шансон і гламурна попса – це, власне, те, що пропонується сьогодні для споживання всім нам, і зокрема, бюджетникам, яких масово висаджують, наче манекенів, всюди, де в партії влади виникає потреба самозахисту. Як от під Апеляційний суд, де 12 квітня мала слухатися справа Тимошенко. Учителям і лікарям, яким дали в руки плакати "Юля-воровка", пообіцяли, що в разі відмови звільнять, інвалідам, що мали тримати гасла про фашиствнаціоналістів, пригрозили, що витрусять їх з інвалідних крісельок, хлопцям із ПТУ, які попросили їх не фотографувати, наказали кричати в бік опозиції лайливі слова, щоб спровокувати бійку.

Влада Кернеса у Харкові лякає людей, так само як і центральна влада – усе суспільство. І в собі самій влада також один одного лякає і карає, відрізуючи і відстрілюючи один в одного все, що можна, і мізки передусім. Тотальна епідемія страху, гірша від нічних кошмарів Ґепи й свинячого грипу, роз'їдає організм нації і держави.

Що в цій ситуації робити? Яку знайти протиотруту цим жахіттям?

На мій погляд, треба апелювати до лідерів опозиції, щоб вони самі на наших "повстаннях" припинили констатувати зло і жахи в діях влади. Натомість проявили до них милосердя. І, пам'ятаючи про їхнє важке дитинство, пожаліли Кернеса, Януковича і всю хвору на психічний енурез ПР-владу. А самим більше замислюватись над вихованням в добрі і любові майбутнього покоління українців.

Ольга РІЗНИЧЕНКО

РЕПЛІКА

"ТЕПЕР Я УРКА, ЧУРОК – НЕ УРГАНТ"

(можна співати на мелодію каватини Івана Карася з опери "Запорожець за Дунаєм")

Те, що дозволив собі Іван Ургант (а підіграв йому Олександр Адабаш'ян) в ефірі російського "Першого каналу" – це не з рубрики жартів та іронії. Адже порубати "зелень, як червоний комісар жителів українського села" і струшувати "рештки жителів з ножа" – це пряма кримінальна норма про розпалювання національної ворожнечі. І не стільки важливо, естонець цей Ургант, єврей чи "русскій". Московський казан з більшості "нацболів" і "нацменів" готує нерідко кондових російських шовіністів.

Пригадуєте, як минулого року відреагувало керівництво польської радіостанції "EskaRock" на жорстоку образу українських заробітчанок радіоведучими Фігурським та Воєвудським в ефірі скандальної програми "Poranny WF"? Попри вибачення і пояснення, що програма – сатирична, її зняли з ефіру.

Про будь-які слова вибачення з боку представників "Першого каналу", який є лідером з-поміж усіх російських телеканалів із покриття території Російської Федерації, чи про закриття програми "Смак", в якій пролунали українофобські вислови, щось не чути. Хоча українське вухо напружено чекає. Але вибачень не буде. Авторитарна система в сусідній державі вибудувана таким чином, що те, що не може з'явитися в ефірі, не з'являється. А те, що звучить, не карається, бо погоджено на різних ієрархічних рівнях феесбешно-олігархічного суспільства із сильними диктаторськими традиціями минулих історичних епох. Ті, хто допускає подібне в програми, впевнені, що це сподобається кремлівському дзюдоїстові, який колись публічно погрожував одному французькому журналістові обрізанням.

В одному з коментарів на Фейбуці "жарт" цих двох недолюдків порівняли із "жартом" про гуску, яку відправляють у піч, як нацисти євреїв, зазначивши, що був би великий скандал, очевидно, з оргвисновками. Можна собі уявити реакцію Ізраїлю і світового єврейства – починаючи від перших осіб держави. Реакція Міністерства закордонних справ України доволі млява на тлі сказаного, а Президент і Прем'єр-міністр України, як води в рот набрали. Сподіваюсь, вони так не думають?

Ця московська телеістота заробляє і на українських телеканалах. Кажуть, йому платять гонорари по 30 тисяч доларів. А хто власники більшості загальнонаціональних каналів? А чи **укр**аїнського вони походження? Ні, **урка**їнського А пригадайте, коли ми востаннє чули на **укра**їнському ТБ сатиричні і гумористичні твори, наприклад, Павла Ґлазового чи Євгена Дударя? А на **урка**їнському ТБ? Не пригадуєте? І я не пригадую.

Тарас МАРУСИК

АКЦІЯ ПРОТЕСТУ

ВИБАЧАЙСЯ, РОСІЄ!

17 квітня українські патріоти із об'єднання УПА (Українська патріотична альтернатива) провели акцію протесту "АнтиУргант" під стінами посольства Російської Федерації в Києві.

Активісти Конгресу Українських Націоналістів, Української народної партії, УНА-УНСО, "Нашої України" вимагали офіційного вибачення від Росії за неприпустимі жарти російського шоумена Івана Урганта про українців у програмі "Смак", яка транслювалася на "Першому каналі" російського телебачення.

"Російський горе-шоумен своїми недолугими жартами образив пам'ять мільйонів українців. Російські політики, громадські й навіть культурні діячі часто дозволяють собі говорити зверхньо про українців, але цього разу була перейдена межа людяності й елементарної порядності", – сказав перед початком акції голова Секретаріату КУН Володимир Манько.

Промовці від патріотичних сил також відзначили, що програма йшла не в прямому ефірі, тож режисери мали змогу вирізати ганебний жарт Урганта, але не зробили цього. Тож неповагу до українців виявив не тільки телеведучий Іван Ургант, а й "Перший канал" Росії.

Голова Київської міської організації Конгресу Юрій Шепетюк вважає, що звичка паплюжити українців іде безпосередньо від керівництва РФ, зокрема Володимира Путіна, який неодноразово публічно ображав українців.

Після короткого мітингу активісти закидали квашеними помідорами портрет Урганта й спробували передати його в посольство Російської Федерації разом із листом-вимогою офіційного вибачення від Москви за слова свого громадянина, які образили пам'ять мільйонів українців.

Проте з посольства до протестувальників ніхто так і не вийшов. Передаючи охороні лист, активісти УПА зазначили, що будуть вимагати припинити трансляцію на українському телебаченні програм за участю Івана Урганта, а також оголосити його персоною нон-ґрата в Україні.

Прес-служба КУНу

НА ПУЛЬСІ

СТАРА-МОЛОДА НАЦІЯ

Декілька днів тому, під час роботи Малої академії наук на обідній перерві за столом зібралися представники різних наук і різних поколінь учених. Це була рідкісна ситуація, коли дискутували вчені-юристи і етнологи, геологи й історики, програмісти і мовознавці. Всіх їх об'єднав в одному місці конкурс старшокласників з захисту наукових робіт різних напрямків. Прочитавши мої роботи з політичної географії, відомий за межами України вчений-метеоролог запитав мене: так ви вважаєте, що українці стара нація? Всі повернулися до мене, я поклав виделку на стіл і відповів, що сьогодні в Національному еколого-натуралістичному центрі зійшлися як мінімум три українські нації. Стара українська нація, я показав на себе, українська нація середнього віку, я показав на тридцятип'ятирічного доктора наук – філолога, і молода українська нація, представлена нашими конкурсантами.

– Я розумію, звідки походить ваше запитання, – звернувся я до колег. – Воно викликане повною неспроможністю нинішньої умовно кажучи "української" еліти. Чомусь ніхто не звертає увагу на те, що конфлікт між владою, представленою Партією регіонів, а також комуністами, і опозицією, це, крім всього іншого, класичний конфлікт "батьки-діти". Хіба не так? Пани Янукович, Азаров і Рибак панам Яценюку, Кличку і Тягнибоку дійсно за віком годяться в батьки. Ще більша між ними прірва менталітетна. Перші – колишні партійно-господарські функціонери, ментальність і соціально-економічна орієнтація яких сформувалася і утвердилася за часів "країни дурнів", тобто СРСР. Другі – почали працювати вже в незалежній Україні. Нинішні старшокласники і студенти вже народилися в незалежній Україні і прожили в ній все своє життя.

В наш час відходять у небуття не лише віджилі свої люди: суто фізіологічно нинішнім правителям України залишилося від сили років 10, а й стара віджила ментальність. Цікаво спостерігати за діями наших нинішніх керівників держави. Вони поводять себе так, ніби в них попереду 50–60 років життя. Це класичний випадок геронтологічного інфантилізму. Люди, яким потрібно думати про вічність і про те, що вони залишать після себе, поводяться у суспільстві, як тинейджери, які думають лише про розваги, модерний одяг, дівчат і всі інші "такі штуки". За минулих часів люди в такому віці починали готуватися до смерті. Йшли в монастир замолювати гріхи, висували нові теорії як треба жити, віддавали гроші на доброчинність, допомагали сиротам і хворим.

Фактично в наш час стара, ще радянська номенклатура, яка в країнах так званого "соціалістичного табору", а також в країнах Балтії була на початку 90-х років, відсторонена в процесі люстрації від влади, в нас вже понад 20 років продовжує керувати країною. Керувати так, як її навчили ще за часів недорікуватого маразматика Брежнєва. Нічого іншого вони природно просто не вміють. Тому, наприклад, Польща, яка в 90-х роках XX ст. вдвічі поступалася Україні за рівнем економічного розвитку, тепер її переважає втричі. Недаремно класик сказав: немає країн слаборозвинутих, є країни слабокеровані.

Нова українська еліта всеодно рано чи пізно прийде до влади. Чим довше вона штучно буде від неї відсторонена, тим радикальнішими, навальнішими, швидшими будуть наступні зміни і реформи. Нині ми з вами стоїмо на їхньому порозі. В такого роду конфліктах завжди перемагають молодші. Просто розумні правителі вчасно відходять від справ і йдуть на пенсію писати мемуари. Ті ж, які до останнього чіпляються за владу, закінчують як Сталін, Каддафі чи Мубарак.

Петро МАСЛЯК

МОНІТОРИНГ СОВІСТІ

ЗВИХНУТІ, *або* ДЕМАРШ СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛІ

Минулого року вітчизняну кіноіндустрію відчутно (як на нашу країну) підтримала держава. З її бюджету виділено для цього близько 130 мільйонів гривень, кажуть, не останнім чином – завдяки патронату народного депутата України Віктора Януковича-молодшого. Хоча про голлівудські перспективи нам поки що годі й мріяти, та все ж були підстави сподіватися, що наш кінематограф долучиться до "створення позитивного іміджу України за кордоном, збереження національної культурної спадщини" та втілення інших пріоритетів державної політики в гуманітарній сфері, означених відповідними Законами України та Указами Президента. А щоб державна політика в галузі кінематографії здійснювалася ефективно, два роки тому було утворено Державне агентство України з питань кіно, діяльність якого регламентує відповідне Положення (Указ Президента від 6 квітня 2011 р. № 404). Головою Держагентства призначено Катерину Копилову. Щоб керівник вище означеної структури не заблукав у нетрях кіноіндустрії та, бува, не схибив у визначенні кращого серед претендентів на держзамовлення, при кіноагентстві створено Експертну комісію, яку очолив Алік Шпилюк, креативний продюсер ТОВ "Артхаус Трафік".

Ні емоцій, ні слів. Бо ці живі істоти – вже не гомо сапієнс. Це – українці... І якщо хтось не знає, то нехай дивиться і бачить: вони – поза межами цивилізації. Так що – гудбай, Україно!

Схоже, К.Копилову та експертів так надихнули творчі здобутки "Артхауса" (зокрема, кіноальманах "Мудаки"), що, попри ризик підставити себе та голову комісії під звинувачення в суб'єктивізмі та зловживаннях, вони надали державне замовлення новому артхаусівському кінопроекту "Україно, гудбай!" Його вартість, до речі, складає 6 мільйонів гривень. Далі санкціонований і профінансований з державного бюджету альманах "Україно, гудбай!", як і "Мудаки", одержує дозвільне посвідчення на показ у кінопрокаті, на телебаченні та в Інтернеті.

…Коли в січні цього року демонстрація кіноальманаху в Будинку кіно розпочалася короткометражкою "Побачення" (режисер – Є.Матвієнко), то, навіть не сказавши "гудбай", багато жінок вийшли із залу. Їх можна зрозуміти: з екрану героїня, що надає секспослуги по телефону (в житті – звичайна жінка, заміжня і з дитиною), виголошує такі порнотексти, слухати які та ще й спостерігати, як її клієнт прямо в кадрі мастурбує, перебуваючи в залі поряд із представниками протилежної статі, соромно і некомфортно.

Та "прологом" до "успіху" альманаху "Україно, гудбай!" був кіновитвір "Мудаки". Тут варто згадати причетних до створення обох "шедеврів": продюсера та художнього керівника кіноальманахів, режисера кількох новел Володимира Тихого, продюсера Дениса Іванова та вже відомого нам креативного продюсера ТОВ "Артхаус Трафік" А.Шпилюка! Їхній "хіт" – новела "Українська література. Підручник (для восьмого класу – закреслено і дописно – "для мудаков") приголомшив не лише нас, пересічних, а й відомих кіномитців. Кінорежисери Микола Ільїнський – народний артист України, Юрій Ляшенко – заслужений діяч мистецтв, Олександр Муратов – заслужений діяч мистецтв, Володимир Савельєв – народний артист України здивовані: " Там, на очах ошелешених кіноглядачів, у підручнику з української літератури Тарасові Шевченку, Михайлові Коцюбинському, Івану Франкові, Лесі Українці нібито дитячою рукою домальовуються статеві органи і пишуться матюки. Це і є повним змістом "кінотвору"... Хіба можна вважати психічно нормальними керівників, які фінансують такі кінопроекти, як "Україно, гудбай!" і видають прокатне посвідчення "Мудакам"?"

Додамо, що поширений в Інтернеті переповнений зневаги до видатних українських письменників "хіт", користується популярністю серед школярів – як доказ того, що життя і творчість виставлених на посміховище класиків не варто вивчати, мовляв, саме такої думки про них "кіношники" – тому й поглумилися. Ну, а матюки – це ж "стьоб" і модно! Та ще й під супровід популярної мелодії "Є на світі така країна, це – моя Україна". (Мовляв, пояснюємо для дурнів, чого треба соромитися і звідки прагнути чимдуж чкурнути). Одне слово, "збереженням національної культурної спадщини" – відповідно до пріоритетів державної політики – аж зашкалює. Як і створенням "позитивного іміджу України за кордоном".

Місію щодо "іміджу" за кордоном, схоже, було покладено ще на один "шедевр" – короткометражку "Ядерні відходи" (режисер – М.Слабошпицький). Її возили на кінофестиваль у Локарно, де вона одержала приз. А чому б і ні? Іноземці побачили "правду" про диких людей – українців! Ах, як це сміливо – щоб отак відверто та про своє звиродніле плем'я, в якого вже нічого, крім тваринних інстинктів, не залишилося, так, відходи, мертвечина... Двадцятихвилинний фільм знято в реальному часі. Спецвантажівка везе до сховища контейнер з ядерними відходами впродовж двох-трьох хвилин, стільки ж часу камера фіксує його вивантаження. (Платять – за хронометраж!) Далі двоє водіїв дуже довго миються під душем, демонструючи голі сідниці, один із них п'є кефір. Повз нього у глибину кадру, до широкого помосту прямує жінка в камуфляжному одязі, який повільно знімає, і оголена лягає на поміст у позі готовності… Водій, який нарешті допив кефір, підходить до помосту, мовчки лягає на жінку, і впродовж трьох хвилин глядач має можливість спостерігати за актом злягання. Коли партнер іде, жінка, піднявши ноги, демонструє геніталії… Ні емоцій, ні слів. Бо ці живі істоти – вже не гомо сапієнс. Це – українці… І якщо хтось не знає, то нехай дивиться і бачить: вони – поза межами цивілізації. Так що – гудбай, Україно!

Утім, ці кінотвори дехто сприймає, як плід хворобливої уяви – чи то збоченців, чи осіб із комплексом чоловічої неповноцінності, ображених і озлоблених. Хтозна. Можливо. Та фізіологічні рефлексії принаймні не повинні фінансуватися з державного бюджету. Для профілактики таких відхилень чи то пак "потреб" є зовсім інші установи, до речі, приватні.

Дивує відсутність у суспільстві належного резонансу на кіноальманахи "Мудаки" і "Україно, гудбай". Не тому, що люди збайдужіли чи не чули – не бачили. І чули, і бачили, і дружно обурюються – не лише в середовищі освітян, яких найдужче допік кіноопус "Українська література…" Митці, письменники, приміром, кажуть, що не можуть без огиди аналізувати "кінохроніку злягання", актори знизують плечима і натякають на високі гонорари "полунички". Політики, схоже, більше переймаються забороною абортів, ніж їхніми справжніми причинами, з яких чи не найвагоміша – руйнування моральних цінностей. І все-таки всі, з ким доводилося говорити про дивні діла, що відбуваються з благословення Державної кіноагенції, одностайні в різко негативній оцінці вищезгаданих короткометражок. Виставляти Україну та українців на посміховище – ще й за державні гроші – безвідповідально і підступно, зате – дуже легко (адже паплюження – прикмета сучасності), якщо, звісно, зі совістю нема проблем – через її відсутність. Останню, між інших, у декого вже давно замінено зарозумілістю (дехто це називає самодурством). Новоспечені метри не лише не сприймають критику власних кіновонел, а й ставлять своїм опонентам "діагноз": відсталість, невміння думати "по-модньому" і збагнути геніальність модерного кіно, ну, й звісно, глибину таланту його авторів. Ну, а кому, особливо серед молоді, сьогодні хочеться ходити з тавром ретрограда? Щоправда, такі "модерні" прийоми, як злягання в кінокадрі, у світі вже давно вважаються анахронізмом, а фільми подібного ґатунку "вийшли в тираж". Та в Україні поки що таке можливе. Успішно й нахабно, її ж коштом і стараннями "геніїв", неспроможних на справді геніальне кіно, тут женуть порнуху, де позбавлені людських притаманностей істоти готові тупо виконувати волю будь-якого негідника, в тому числі, й "кіношного".

…Кажуть, у Національній експертній комісії з питань захисту суспільної моралі ще досі остаточно не визначилися, чи варто їм озвучувати своє ставлення до кіноальманахів виробництва ТОВ "Артхаус Трафік" чи краще голосно мовчати. А раптом котрийсь із "геніїв" упаде в благородний гнів…

Марія БАЗЕЛЮК

АКЦЕНТИ

ЗАЛПИ ПОЛІТИЧНИХ СНІЖОК,

або Про особливості нинішнього моменту

Програма Шустера на "Інтері" почалася (5 квітня – ред.) саме з цього – з обговорення закидання невстановленими особами депутатів і депутаток від Партії регіонів сніжками. Але чомусь реакцію викликали лише постраждалі депутатки, хоча закидали всіх регіональних народних обранців. Мабуть, не доросли ми ще до європейської гендерної рівності. Західні феміністки шаленіли б від люті, якби їх почали захищати за статевою ознакою, як жінок, а не як громадян і особистостей. Нещодавно президент США Барак Обама публічно вибачався перед жінкою-прокурором одного зі штатів лише тому, що мав необережність зробити їй комплімент як жінці. А у нас такий вибух галантності й джентльменства у регіоналів дивує (як і їхнє правосуддя) своєю вибірковістю й деяким присмаком лицемірства. Чомусь ніхто з них не обурювався, коли трьох опозиційних депутаток із застосуванням фізичного насильства вигнали з Качанівської колонії, де вони протестували, ніхто не кричав фальцетом і басом, коли нардеп від ПР ударом кулака розбив обличчя депутатці від "Свободи" Ірині Сех, мовчали, коли здоровенні мужики з "Беркута" молотили кийками жінок, зокрема й літніх, як, наприклад, у місті Первомайську Миколаївської області. Тоді все було "правильно". Але на відміну від простих українських жінок, їхні величності депутатки від Партії регіонів належать до вищої раси, яку не можна чіпати навіть сніжками. А решту українок – можна, зокрема й кулаками, кийками й чобітьми. У деяких західних країнах таке ставлення до людей називають соціальним расизмом.

Шустер під час дискусії демонстрував уже звичну ірраціональну неприязнь до ВО "Свобода" й повне розуміння політики правлячої партії. Якщо на Першому національному це ще можна виправдати статусом телеканалу, то на формально незалежному "Інтері" майже неможливо. Принаймні, очевидно одне: у Шустера представники влади почуваються набагато затишніше, ніж опозиція. Подібна метаморфоза сталася, за моїми спостереженнями, протягом останніх півтора року. Раніше Шустер не справляв настільки явного враження рупора влади.

ЗРАДА В "БАТЬКІВЩИНІ" – ЗВИЧНА СПРАВА

Торкнулися в студії й проблеми чергової епідемії "тушканізації" в "Батьківщині". Виявилося, що ще чотири нардепи вирішили розлучитися з партією. Дуже оригінально коментував те, що сталося, Арсеній Яценюк. Він емоційно розповідав, як нардепів переслідували й тероризували люди з ПР, а потім раптом повідомив, що регіональні спокусники дали кожному депутатові по 10–15 мільйонів доларів. То переслідували чи банально купували? Адже є різниця, коли людина не витримала переслідувань і коли просто продалася. А купити можна лише підкупних. То навіщо Яценюк і Турчинов брали таких індивідів до своєї команди? І це ж не вперше. Склалася вже негативна традиція. Зради в "Батьківщині" стають звичайною справою. Чи варто після таких проявів докоряти масам недостатньою підтримкою партії? Нардеп Олег Ляшко з властивою йому простотою й безпосередністю запитав у "тушок" нового призову: скільки вони заплатили, щоб потрапити до списку? Не діждавшись відповіді, сам назвав суму. Взагалі, за таку кадрову політику треба нести політичну відповідальність. Юлію Тимошенко це привело на тюремні нари. Гріх докоряти в'язневі, але факт залишається фактом. 2005 року вона взяла під своє крило цілу групу затятих кучмістів, пообіцявши їх перевиховати. Саме вони стали першими "тушками" БЮТ. І тепер те саме. Навіщо брати до списків саме бізнесменів, мільйонерів, директорів заводів, високопоставлених бюрократів? Бо вони мають грошенята? Адже все логічно. Спочатку ви продаєте депутатські мандати, а потім покупці продають вашу партію. До речі, як сказав один представник парламентської більшості, в "Батьківщині" на "низькому старті" стоять іще 20 потенційних "тушок"...

Партії, що обіцяють змінити Україну, мають спочатку самі змінитися. Про це в студії Шустера намагався розповісти колишнім колегам нині позафракційний депутат Олесь Доній. Чи може ощасливити країну демократією партія, геть позбавлена внутріпартійних демократичних механізмів? Де все келійно вирішує купка вождів? Де навіть не пахне прозорістю та контролем партійних низів за діями керівництва (у цьому сенсі всі наші партії, навіть найліберальніші, вражаюче нагадують КПРС), де відсутня комунікація між партійним центром і місцевими організаціями, де партійний актив не має доступу до найважливіших рішень, де він не впливає на кадрову політику і його на гарматний постріл не підпускають до формування виборчого списку? Як може побороти корупцію в країні партія, яка не позбавилася неї у своїх власних лавах? Перш ніж закликати до люстрації в країні, треба було б провести її у своїх власних лавах. Між іншим, "Батьківщина" вже провела. Усі яскраві лідери, всі польові командири помаранчевої революції виявилися не при справах: Стецьків, Філенко, Шкіль, Доній, Гримчак... А вони вміли говорити з масами й користувалися їхньою довірою. А з "сірими кардиналами", що залишилися в "Батьківщині", революції не зробиш. Словом, або "Батьківщина" здійснить власне революційне оновлення, позбавившись внутріпартійної політики "келійно-бункерного" типу, або перетвориться на політичний труп. На жаль, вожді категорично не бажають брати на себе відповідальність за провали, що сталися з їхньої вини, хоча після ганебної "тушканізації" як мінімум половина керівництва "Батьківщини" мала б подати у відставку. Інакше як можна довіряти політичній силі, де ніхто ні за що не відповідає? Де панує система колективної безвідповідальності.

КОРІНЬ БІД НЕ В СИЛІ ВЛАДИ, А У СЛАБКОСТІ ОПОЗИЦІЇ

Днями в метро випадково зустрівся з колегою, яка є активною читачкою "Дня". Вона м'яко порадила мені "не наїжджати" так на опозицію, оскільки іншої в нас немає. У цьому й полягає наша трагедія, що немає іншої, адже для того, щоб щось у Україні змінити на краще, потрібна зовсім інша опозиція.

Показово, що в ефірі "5-го каналу" нардеп від "Батьківщини" Володимир Бондаренко шукав усілякі виправдання "тушкам", мовляв, їх переслідували, тиснули, залякували. Але якщо це так, то чому ніхто з них не вийшов в ефір і не розповів, хто, коли і як їх тероризував? Чому вони всі мовчали? Тиснуть на тих, на кого можна тиснути. За ким грішки водяться. У кого рило в пуху.

Скільки вже разів говорили партійним лідерам, що до списків не можна брати бізнесменів, це потенційні ренегати. Ще не було випадку, щоб бізнесмен зробив вибір не на користь свого бізнесу, а на користь України. А мені було б дуже цікаво подивитися, як влада тиснула б на людей подібних до Степана Хмари, Левка Лук'яненка, Юрія Шухевича й багатьох інших, не настільки знаменитих, але ідейно переконаних.

У політклубі Віталія Портникова на ТВі теж обговорювали нинішній момент. Багато учасників дискусії висловлювали думку, що нинішня влада нічого, крім сили, не розуміє, й тому шансів на мирні протести залишається дедалі менше. Відзначали й кризу народної довіри до опозиції, що пояснювали її схильністю до безпринципних тіньових домовленостей і залаштункових політичних операцій. Говорили й про наростання репресій з боку правлячого режиму, що залишається його останнім і єдиним аргументом. Але як свідчить історія багатьох країн і народів, репресії спочатку лякають, а потім викликають оскаженіння й лють. І тоді вже нікого не зупиниш. В Україні так починалося багато селянсько-козачих повстань. Спочатку польська шляхта садила на палі, четвертувала, колесувала, спалювала живцем селянських ватажків і козачих отаманів, а потім відбувалася Коліївщина, й усе вищезгадане чинили вже зі шляхтою. Будь-яке надмірне закручування гайок веде до неминучого зриву різьблення.

Депутат від УДАРу закликав за будь-яку ціну дотягнути до президентських виборів 2015 року. Але Україна до них може не дожити, перетворившись на Південно-Західний федеральний округ РФ. Про цю небезпеку сказав лідер громадської організації "Спільна справа" Олександр Данилюк.

Віталій Портников почав "усипляти" пильність, доводячи, що цього не може бути тому, що не може бути, мовляв, геополітично Україні нічого не загрожує. На його думку, є інша небезпека: ізоляція країни, зміцнення авторитарного режиму й перетворення України на Північну Корею Європи.

А відомий політичний аналітик пан Голобуцький відзначив, що, як він вважає, лідери опозиції бояться народу не менше, ніж влада, й першими гаситимуть народні протести, оскільки опозиційні вожді аж ніяк не поріваються боротися по-справжньому. Дуже б не хотілося, щоб пан Голобуцький виявився пророком, але елементів імітації в опозиційній діяльності насправді вистачає.

Нарешті малопомітний телеканал "Тоніс" продемонстрував щось гідне уваги. На жаль, не своє, а імпортне, російський телефільм Леоніда Млечина "Сталін у Царицині, або Кривавий хаос". Фільм цікавий переконливою й аргументованою деміфологізацією опоетизованої за часів СРСР громадянської війни. Історики мало звертали увагу на царицинський епізод у сталінській біографії, в якому в зародку були присутні його майбутні "подвиги". Сталін відповідав за постачання хліба до Москви й переконався в тому, що зерно у селян можна не купувати, а відбирати. Не дадуть – стріляти. Він швидко узурпував усю владу в регіоні, зокрема й військову, діючи надзвичайними методами. Сам себе призначив головою Революційної військової ради Північнокавказького округу. У фільмі розповідається про те, про що комуністичні історики не любили згадувати, всіляко роздуваючи легенди про "кухарчиних дітей", які громили кадрових білих генералів. До 70 відсотків командних кадрів Червоної Армії були колишніми царськими й Тимчасового уряду офіцерами, серед них десятки генералів і сотні випускників Академії генерального штабу. Спираючись на їхні знання й досвід, малограмотні Ворошилов, Будьонний і подібні до них виявлялися дієздатними. Саме Сталін і голова Донського бюро ЦК РКП(б) Сергій Сирцов були найактивнішими прибічниками розкозачування (це на практиці часто оберталося масовим фізичним винищуванням козаків), а аж ніяк не Троцький, на якого це звалять за сталінських часів, і не Свердлов, як стане модно стверджувати вже в епоху перебудови в деяких русофільських (вони ж юдофобські) колах. Сталін тероризував військових фахівців непролетарського походження, що призвело до оточення Царицина Білою армією. Троцький же вважав (цілком справедливо), що без військспеців комуністична Росія приречена. Тому в громадянській війні з 20 радянських командувачів фронтами – 17 були колишніми офіцерами, а з 100 командармів колишніх офіцерів налічувалося – 82. Троцький навіть обмежив владу комісарів, щоб вони не заважали командирам. Сталін був рішуче проти й майже всіх висунутих Троцьким військових послідовно розстрілював аж до осені 1941 року. А багатьох іще тоді, при обороні Царицина, втопив в баржі на Волзі. Унаслідок її повної військової бездарності Леніну довелося майже всю сталінську команду прибрати з Царицина разом із самим "дивним грузином" (вислів Леніна), якому вождь докоряв безпробудним пияцтвом у Царицині.

Спочатку ви продаєте депутатські мандати, а потім покупці продають вашу партію. До речі, як сказав один представник парламентської більшості, в "Батьківщині" на "низькому старті" стоять ще 20 потенційних "тушок"...

А царицинська команда Сталіна: Ворошилов, Тимошенко, Кулик, Щаденко найганебнішим чином зазнала поразки й у війні 1941–1945 рр.

Автор цих рядків має безліч претензій до пана Млечина як історика, але цей його фільм вельми корисний (через інформативність і аргументованість), особливо на тлі тієї політичної реабілітації сталінізму, що відбувається сьогодні в Російській Федерації.

Ігор ЛОСЄВ

"День", №67, (2013)

ЗГАДАЙМО!

ПОДІЇ КВІТНЯ 1945 РОКУ. ПОЧАТОК...

У 2013 році відзначаємо 1025-літній ювілей Хрещення України – найзначнішу подію української історії. Ця подія заклала основу формування української нації, направила наш народ на єдино правильний шлях розвитку, засвітила світло вчення Ісуса Христа, який прийшов у світ, щоб роз'яснити людству, як слід жити у цьому світі згідно з велінням Творця Всесвіту.

У ювілейний рік нашого християнства маємо задуматися над основними віхами життя Церкви в Україні. При цьому особливу увагу слід приділити не надто віддаленим, але вельми значимим подіям з історії Української Церкви – подіям, очевидці яких ще живуть. Вони ж і дали численні свідчення.

У квітні згадуємо трагічні й доленосні події в історії Церкви, що відбулися 1945 року.

Весняні дні 1945 року… Завершувалася Друга Світова війна, людство спрагло чекало миру, а в Західній Україні почалася війна так званих "визволителів" проти Української Греко-Католицької Церкви. Ця війна не визначалася широкими фронтовими діями, але була не менш жорстокою і призвела до величезної кількості безневинних жертв. Кульмінацією цієї війни був псевдособор 1946 року, який проголосив з'єднання УГКЦ з Російською Православною Церквою, яка на той час вже була цілком слухняною совєтській владі. Парадокс: Церква підкорилася атеїстичній совєтській владі, яка сповідувала принципи войовничого атеїзму!..

Хресна дорога Української Греко-Католицької Церкви почалася ще 1939 року, коли в Україну прийшла нова влада, комуністична й войовничо атеїстична…

Митрополит Андрей Шептицький, передбачаючи всі небезпеки й випробування для Церкви, 22 грудня 1939 р. висвятив отця-митрата Йосифа Сліпого на єпископа з правом наступництва. Висвячення відбулося таємно, без звичних урочистостей, – щоб не наражати майбутнього голову Церкви на терор большевиків.

Знаменно, що хоч план нищення УГКЦ був розроблений в Москві, як тепер відомо, ще в 1943 році, відкритих войовничих дій совєтська влада не починала за життя митрополита Андрея. Боялася його реакції, його авторитету? Ведучи війну проти релігії, як "опіуму для народу", переслідуючи духовенство, обмежуючи його душпастирську працю, все ж не робила відкритих войовничих кроків.

Проте після смерті Митрополита Шептицького 1 листопада 1944 року чорні хмари над Галичиною стали згущатися…

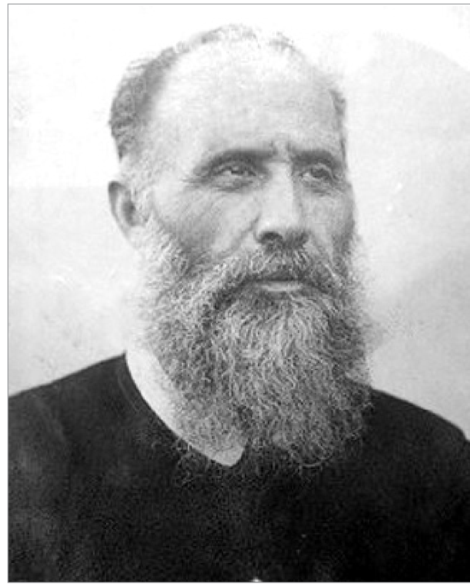
Особливо зловісною стала стаття Володимира Росовича (це псевдонім Ярослава Галана) "З хрестом чи з ножем?", яка появилася у львівській газеті "Вільна Україна" 8 квітня 1945 року. Це був відверто войовничий випад, величезний злобний пасквіль, спрямований проти Української Греко-Католицької Церкви та її діячів. Стаття була насичена емоційними епітетами, які свідчили про вкрай негативне, брутальне ставлення автора до УГКЦ. Схоже, це був чи не перший публічний озлоблений випад проти Митрополита Андрея Шептицького, якого українці вважали своїм духовним провідником.

10 квітня стаття була передрукована в газеті "Радянська Україна" (орган ЦК КП(б)У, Верховної Ради і Ради народних комісарів УРСР). Потім вона вийшла окремою брошурою накладом 20 тисяч примірників. Проводилося її примусове обговорення на різних зборах трудових колективів, де звучало нечуване оббріхування традиційної в Галичині Церкви.

Так УГКЦ було офіційно оголошено війну. Галичина відчувала, що такі статті без причини не появляються. На Українську Греко-Католицьку Церкву посипалися удари.

Митрополит Йосип СЛІПИЙ

Єпископ УГКЦ Миколай ЧАРНЕЦЬКИЙ

Єпископ УГКЦ Микита БУДКА

11 квітня 1945 року відбувся напад енкаведистів на Святоюрську гору у Львові, під час якого арештовано владик на чолі з митрополитом Йосифом Сліпим, який по смерті митрополита Шептицького перебрав провід над Галицькою митрополією, а також інших осіб з церковної верхівки. Про це виконавці з НКГБ рапортували в ЦК ВКП(б)У: "По Львову і області було заарештовано 33 особи – з них 1 митрополит, 2 єпископи (це Микита Будка і Микола Чарнецький. – **Авт.**), 20 священиків; оунівців, які мали тісний зв'язок з духовенством – 4 особи" /з документів Державного архіву Львівської області, ф.3, оп.1, спр.212/.

Це називалося "операція по вилученню антирадянського духовенства та церковного активу Греко-Католицької Церкви по м.Львову та області".

А 14 квітня 1945 р. удосвіта була оточена військовиками Духовна Семінарія і Богословська академія у Львові. Деякі отці-наставники і теологи були заарештовані, а решту "осіб призовного віку" (як було сказано у рапорті) направлено під конвоєм у військкомат і призвано на військову службу. Це понад сто п'ятдесят юнаків, які мріяли стати душпастирями! Так було зліквідовано найвищу українську цитадель духовності.

Для Йосифа Сліпого та єпископів УГКЦ почався тернистий шлях несення хреста і свідчення вірності Господу Богові, своїй Церкві і народу.

Особливо яскравим і вражаючим було це свідчення вірності й незламності в поставі Йосифа Сліпого. У тюрмі, на слідствах, на каторгах і засланнях митрополит Йосиф Сліпий був безстрашним, полум'яним і безкомпромісним оборонцем Греко-Католицької Церкви.

Звістки про його героїчну поставу просочувалися крізь тюремні мури, його послання й заклики долітали не лише до священиків підпільної Церкви, а й до багатьох українців. Але вражаюче яскраво відкрилася вся повнота величної місії Митрополита Йосифа, коли після 1991 року став можливим доступ до його кримінальних справ.

Одним із перших, хто досліджував ці кримінальні справи, був професор Олекса Мишанич (1.04.1933–1.01.2004) – член-кореспондент Національної Академії Наук України, доктор філологічних наук. Із його публікацій бачимо, як гідно, аргументовано Митрополит розвінчував звинувачення проти себе і всієї Церкви.

У першій судовій справі Йосифа Сліпого, що тривала з 11 квітня 1945 року до 10 травня 1946-го і налічує 7 томів, разом з ним судили єпископів Миколу Чарнецького, Микиту Будку і отця доктора Петра Вергуна, якого совєтські органи арештували аж у Німеччині. Майже всі допити були побудовані на трьох звинувачувальних твердженнях: Митрополит Сліпий – агент Ватикану; Митрополит Сліпий, разом із Андреєм Шептицьким – агенти німецьких розвідувальних органів; Митрополит Сліпий – керівник антирадянського націоналістичного підпілля.

Тепер це звучить абсурдно і смішно, але тоді Митрополит мусив на них відповідати. І робив це дуже переконливо, твердо й чітко, що, попри всю упередженість і нехіть слідчі записували. Проте численні аргументи не діяли, не бралися до уваги. Митрополит був засуджений до 8 років каторжних робіт, які відбував у лагерах Кемеровської області, Печорлага й Потьми.

Після закінчення терміну Йосифа Сліпого не відпустили на волю, а вивезли в Сибір, де помістили в Маклаківський будинок інвалідів у Красноярському краю. Але перед тим його влітку 1953 року привозили до Москви, де він прожив три місяці і мав розмови з керівництвом МВС СРСР. Органи МВС хотіли використати Йосифа Сліпого для налагодження зв'язків із Ватиканом. Він же ставив умовою легалізацію УГКЦ. Тоді Митрополитові запропонували написати розгорнуту історичну довідку про Українську Греко-Католицьку Церкву, що він незабаром і зробив. Однак ця рукописна праця на 72 аркуші із заголовком "Погляд на догматичні й історичні основи Греко-Католицької Церкви в Радянському Союзі", яку він надіслав до Москви, лежала там без руху й відповіді і лише в 1959 році була долучена до нової судової справи проти Митрополита, як речовий доказ його антирадянської діяльності.

У Маклакові Йосиф Сліпий на основі зібраного матеріалу під час перебування в Москві, де він користувався найбільшою в СРСР бібліотекою ім.Леніна, розпочав писати "Історію вселенської Церкви на Україні". Це – монументальна багатотомна праця. Але автор встиг написати 5 томів, як його знову 19 червня 1958 року заарештували.

Слідство велося спочатку в Красноярську, а потім у Києві. Справа Йосифа Сліпого цього разу була об'єднана із справою священика Іллі Блаваціького, з яким (як записано у вироку) "Сліпий мав тісний зв'язок та вів розмови про встановлення в СРСР уніатської церкви, яка б підкорялася Ватикану". Кримінальна справа цього разу становила 11 томів і була, фактично, судилищем над Греко-Католицькою Церквою, її найвищим ієрархом та його рукописами.

В архіві Служби безпеки України збереглися рукописні копії I і II томів "Історії", зроблені на засланні о.Степаном Ратищем, та автографи Йосифа Сліпого III-V томів, забраних при обшуках у о.Блаваціького і Євдокії Бич. Таким чином, усе, написане Митрополитом, збереглося і становить дуже цінну пам'ятку, яку слід видавати, популяризувати, вивчати, бо це – наша рідна, правдива історія.

Під час слідства псевдонаукові рецензенти праць Митрополита звинувачували його в тому, що він старається "доказать на примерах истории, что католическая церковь охраняла … народ от бесчисленных несчастий и таким образом обеспечить успех своей пропаганды, направленной на восстановление католицизма на Украине, открыть путь для вражеских происков Ватикана в нашей стране, активизировать деятельность униатского подполья в СССР".

І за цей, на думку слідчих, злочин, а на наш погляд, мужнє й діяльне обстоювання прав Української Церкви – митрополита Сліпого засудили на 7 років позбавлення волі з відбуттям покарання у виправно-трудових таборах…. Цей судовий вирок було винесено 17 червня 1959 року. Вирок людині віком 67 років, хворому з інвалідного будинку!.. Навіть не дуже приховували, що сподіваються на його смерть. А ще раніше один із слідчих прямо сказав Йосифові Сліпому, що прибрали його як митрополита.

У той час справа Йосифа Сліпого і його перебування в концтаборах почали набувати світового розголосу. Тож тоталітарний режим і його слухняні судові органи вирішили створити йому такі умови, яких 72-річний в'язень не витримав би… Так, восени 1962 року Судова колегія Верховного суду Української РСР під грифом "секретно" винесла "Ухвалу", яку надіслали до виконання в "Дубравный ИТЛ" Мордовської АРСР, де в той час утримувався Митрополит. В "Ухвалі" сказано: "Визнати Сліпого Йосифа Івановича особливо небезпечним рецидивістом та визначити йому для відбування покарання виправно-трудову колонію особливого режиму". Проте жодних матеріалів по цій "Ухвалі", як свідчить проф.Мишанич, у справі №87 немає.

Завершуючи тему ув'язнень митрополита Йосифа Сліпого, хочу навести висновок, який зробив дослідник його кримінальних справ св.п. проф.Олекса Мишанич: "Образ митрополита Йосифа Сліпого, як постає із оглянутих двох судових справ, – це образ вірного сина Греко-Католицької Церкви, гідного її ієрарха, непохитного у вірі, мужнього, принципового, безкомпромісного у своїх переконаннях. Він займає одне з найпочесніших місць в історії Української Греко-Католицької Церкви і належне місце в історії всієї духовної культури українського народу".

Митрополит Йосиф Сліпий відбув у таборах Сибіру та Мордові в нестерпних кліматичних умовах, в найстрашніших таборах смерті, де, іноді здавалося, наступає кінець його життю, 18 років. Часто й важко хворів, в т.ч. запаленням легенів, дизентерією, туберкульозом, не раз терпів від грабунків і побоїв кримінальних злочинців, які одного

разу зламали йому руку… Вороги намагалися знищити нашого Митрополита, однак Боже Провидіння мало свій план щодо цього Ісповідника віри. Господь дарував йому надлюдську витривалість і мужність, з якою він 18 літ долав довгу дорогу – через Київ у Красноярський край, Єнісейськ, Полярію, Мордовію – дослівно "аж до краю землі".

Внаслідок численних заходів багатьох впливових осіб, у тому числі президента США Джона Кеннеді, та на клопотання папи Йоана XXIII митрополита Сліпого було звільнено з ув'язнення, але без права перебувати в Україні.

9 лютого 1963 року Йосиф Сліпий у супроводі представників Ватикану і КДБ прибув до Риму й оселився у Ватикані, де далі захищав права Української Церкви та з неймовірною для його віку енергією дбав про її розвиток. Але це вже інша тема…

7 вересня 1984 року Патріарх Йосиф Сліпий відійшов до Господа.

У серпні 1992 року, в першу річницю відновлення Української держави, було виконано важливий пункт "Заповіту" Великого Патріарха: його тлінні останки було перевезено зі собору святої Софії в Римі до Львова. Двох запланованих днів виявилося замало, щоб усі охочі поклонилися праху Блаженнішого. Прощання з ним тривало цілий тиждень. Ця раніше небачена велелюдна акція засвідчила вірність мирян своїй Українській Греко-Католицькій Церкві та визнання величі її Патріарха. Після масового й благоговійного прощання людей зі своїм Патріархом його прах поховано у крипті собору св.Юра.

Патріарх Йосиф Сліпий прожив 92 роки, гідно пройшов свій мученицький шлях і виконав величну місію оборони своєї Церкви і рідної віри.

Що трагічнішими були долі інших єпископів, арештованих 11 квітня 1945 року.

68-річний єпископ Микита Будка відбував слідство разом із Йосифом Сліпим у київській в'язниці. Він, як згадував потім у своїх спогадах Патріарх Йосиф, мужньо виступав на суді в його обороні. Його теж засудили до 8 літ каторги. На каторзі в Караганді, страждаючи від голоду, холоду й непосильної праці, він, проте, був духовною розрадою й підтримкою для співв'язнів, про що багато з них потім свідчили, називаючи його святим. Після майже п'яти років виснажливої праці й різних тортур владика Микита Будка 1 жовтня 1949 року відійшов до Господа як мученик за віру. Помер у шпиталі. Його тіло помістили в мішок і, як було там заведено, відвезли на поїдання звірів.

У 2001 році єпископа Микиту Будку папа Іван Павло II проголосив Блаженним священномучеником.

60-річний єпископ Миколай Чарнецький, який теж був арештований 11 квітня 1945 року, спочатку перебував у тюрмі на Лонцького у Львові, де над ним дуже знущалися. А потім його перевезли до Києва і судили разом з Йосифом Сліпим. Після річного слідства йому, як "агентові" Ватикану, присудили 10 років у зоні посиленого режиму. Спочатку владику Чарнецького разом з митрополитом Сліпим відіслали до містечка Маріїнська Кемеровської області. А потім його часто переводили з одного табору до іншого. Останні роки свого ув'язнення владика Миколай провів у тюремному шпиталі в Мордовії. Коли його стан видався лікарям вже безнадійним, його в 1956 році відіслали до Львова, щоб ніхто не звинувачував владу у смерті єпископа. У важкому стані він ліг до львівської лікарні. Всі думали, що владика вже довго не проживе, але Господь продовжив його життя і дарував йому можливість не лише підпільно душпастирювати, надаючи духовну поміч вірним, а й висвятити понад десять підпільних священиків УГКЦ.

2 квітня 1959 року владика Миколай Чарнецький відійшов до Господа. Всі, хто знав його, вважали його святим і після смерті зверталися до нього за допомогою. І почали траплятися численні оздоровлення й зцілення тих, хто молився на його могилі чи звертався до нього у скрутних ситуаціях.

2001 року єпископа Миколая Чарнецького також проголошено Блаженним священномучеником.

Багато подібних доль мали служителі Української Греко-Католицької Церкви, великим є мартиролог її. Тож у ці квітневі дні згадаймо тих, для кого у квітні 1945 року почалася хресна дорога, а також усіх вірних і відданих УГКЦ, бо їхні життя й діяльність – це важливі сторінки 1025-літньої історії християнства в Україні.

Лідія КУПЧИК,
голова Львівської міської Ліги Українських Жінок

СЛОВО ПРО ПОЕТА

СХОДЖЕННЯ НА ГОРУ
ВОЛОДИМИРА ЗАТУЛИВІТРА

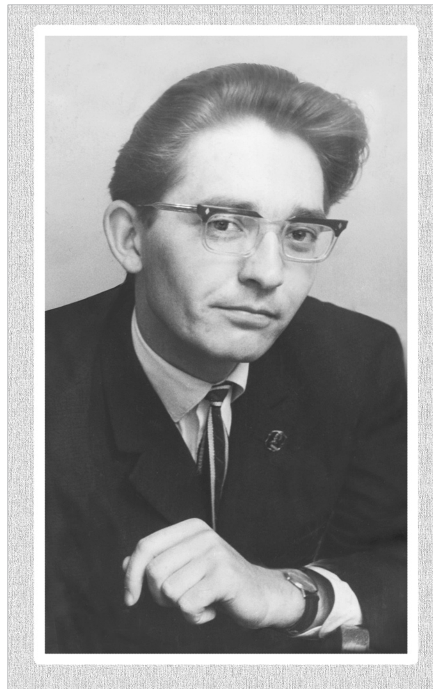
Любов СНІСАР

"Час щоразу потребує нового письменника. Нового не в тому значенні, щоб писав про те, що народжується, нового за типом і сприймання, й відтворення світу. Нового, досі невідомого настрою душі. Не фотографічного, сейсмічного, мабуть. Шевченко тут, як мовиться, поза конкурсом: тільки раз на віку, і тільки народом на смертному рубежі даруються такі генії. В Росії, скажімо, такими сейсмографами були Борятинський і Достоєвський. (Пушкін – це, власне, філософська белетристика, яка виростала на дереві Борятинського). Нині – письменник мусить відтворити, вловити смисл: лик духовної, моральної, ідейної кризи людини." (Володимир Затуливітер. Із неопублікованого архіву.)

У своїй творчості Володимир Іванович часто звертався до Тараса Шевченка. У вірші "Автопортрет на дисплеї" ("Тернова гора". "Український письменник" 2012 р.) він тричі цитує його: "Раз добром зігріте серце вік не прохолоне". Відомо, що Тарас Григорович намалював чимало автопортретів, кожний з яких промовляє до нас, розповідаючи думи поета-художника, які він хотів донести нам. А що ж би сказав він нам сьогоднішнім, намалювавши автопортрет на дисплеї, маючи на увазі "по умолчанию" тотальний глибокий цинізм нинішнього часу? Цинізм, який знищує нас, перетворює на формалістів, змушує переоцінювати людські цінності й пріоритети, надавати перевагу матеріальним благам, посадовим щаблям у суспільстві й жертвувати душею, яка зменшується й, врешті, відмирає. А ще додає негативу нерозумне захоплення технізацією, скажімо, тим же інтернетом. Так, він необхідний нам. Без світової мережі інформації ми вже себе не мислимо. Але ж багато молодих стають вічними інтернет-лускунчиками, розкусивши той горіх-кракатук. На жаль, не можна в інтернеті набрати собі високодуховну душу, добре, чутливе серце, а свій егоїзм, жадність і глупство залити й натиснути "деліт", щоб воно зникло – і не в "корзині", а назавжди. У казці Гофмана лускунчика врятувала любов і повернула його до людини. У Володимира Затуливітра Шевченків автопортрет з дисплею теж простягає нам руки любові – "добром зігріте серце" – ось що головне! Зовсім не важливо, як воно виконано технічно: чи "шкарубким пером гусиним.., як в кров умоченим в горіхове чорнило", на папері написане поетом у пустелі, а чи на нашому дисплеї.

У спілкуванні з Богом Затуливітер не мав посередників. Він просив у Бога не слова, бо словами збагачений був, дослухаючись народних пісень і казок дитинства, постійно читаючи, просив очей, щоб краще й більше бачити. Мабуть, тому і любов його була високою й глибокою: "Хтось, мабуть, нам зіткав намітки-очі, хтось, мабуть, вишив білим хрестиком по них високий храм..." У розумінні поета й сама поезія: "Є ніщо інше, як поєднання нез'єднанного: мачинного зернятка серця й безмежжя всесвіту." ... "Мені мов світу білого замало і кошиків галактик всіх світів".

У всьому, навіть у Біблії, дошукувався Володимир Затуливітер точного смислу:

В. І. ЗАТУЛИВІТЕР – випускник філологічного факультету Сумського державного педагогічного інституту ім. А. С. Макаренка. 1966 р.

Найперше було слово.
Звісно, Боже.
Те Слово, звісно, – Бог. Але... Мене
щось із нутра підсвербує
непереможне:
чие першослово було земне?
Інфузорії? Мікробне?
Який росток залепетав
по-наськи?

Про все це і про багато інших мотивів у творчості видатного поета говорилося з молодими людьми.

Уже традиційні для черкащан молодіжні Затуливітрівські читання цього року відбулися 9 квітня у Черкаському державному технологічному університеті. Як і завжди, їх ретельно підготувала Черкаська обласна організація Всеукраїнського товариства імені Тараса Шевченка "Просвіта", яку очолює Олена Федченко. Відповідальний секретар "Просвіти", педагог Валентина Прилуцька наділена не лише особливим педагогічним даром організовувати й переконувати дітей, завойовувати їхню довіру, бо дуже їх любить і береже, а ще й має витончений смак і глибоке розуміння поезії. Справжній театр поезії, де головними акторами є школярі й студенти, чисто доносить суть віршів до слухачів. А це великий труд доброго серця! От і сьогодні виступило 27 учнів старших класів. Як тепло стає на душі, коли слухаєш їхнє вдумливе виразне виконання. Бачиш натхненні юні обличчя і радієш за поета, часточка душі якого озвучена молодими устами. Особливо сприйнята була глядачами любовна лірика у виконанні студентів Юлії Горб та Артема Євтушенка. Викликали на "біс" і відому композиторку, співачку, піаністку Наталю Саух, яка задушевно-ніжно виконала романс та пісню на слова Володимира Затуливітра. Її м'яке ліричне сопрано досі вчувається мені. Подивував усіх учень ЗОШ № 7 Максим Москаленко – він проспівав свої пісні "Я читаним словом себе обеззброїв" та "Насінина роду" на слова Володимира Івановича, чудово акомпонуючи собі на гітарі. Дивно тому, що дуже непросто покласти на музику такі серйозні й глибокі поезії. А тут ще такий юний композитор!

Оплесками зустріла зала відомого київського поета, лауреата Міжнародної премії ім. Тараса Шевченка та Національної премії ім. Павла Тичини Петра Засенка. Він поділився спогадами про роботу у видавництві "Молодь", де працював сам і куди запросили працювати заступником головного редактора Володимира Затуливітра. Розповів як Затуливітрові-редактору вдалося повернути до авторських текстів заредаговані поезії Василя Симоненка у поетичній збірці "Лебеді материнства" (1981 р.) та видати цілий ряд книжок, які також не пропускала цензура. Тут і "Аполлонова лютня" – вірші київських поетів XVII-XVIII ст, і "Пісні Купідона" – любовні пісні XVI ст, і двотомник "Марсове поле" – героїчні пісні XVII–XVIII ст., і ін. Охарактеризував також поетичну творчість Володимира Затуливітра.

Я ознайомила молодь із його новою поетичною збіркою "Тернова гора" ("Український письменник"), виданою до десятиріччя від дня трагічної загибелі поета. Цій же даті був присвячений вечір пам'яті Володимира Затуливітра у Будинку Спілки письменників України 18 січня цього року. До збірки ввійшли кращі поезії з усіх десяти книжок поета. Передмову, власне об'ємний літературний портрет поета "Волію плями – не правопис ліній", написав академік Іван Дзюба. Хочеться цитувати й цитувати Івана Михайловича, але краще прочитати статтю цілком – вона розкриває багато таємниць складної поезії Володимира Затуливітра.

Подякувавши всім присутнім і виконавцям, і ректорату університету, від Фонду Володимира Затуливітра подарувала учителям, учням та студентам книжки поета.

За останні десять років видано чотири книжки Володимира Затуливітра, але все ще є в архіві вірші, що залишилися поза збірками і просяться до публікації, як от ці незавершені:

***

Лиха в нас доля ягодова –
на вина чавлять сік і кров, і піт.
Бозна якого спроможуся слова,
а спроможусь – і ви його терпіть.

***

... дарма не надривайте
животи
аби самим здаватися
живими
... чому
... навіщо
... я теж не менш охочий
запізнати
цю чортівню

... ось тут спинюсь
і роздорожусь
під горбатим Богодуховим
... не помолившись
закурю дешеву "Приму"
складу благе багаття
... забулькає у казані
куліш подвійний
(їх Кулішів було в нас лише двоє)
... уголос самому собі
сьорбати страшно
... щ? – ніч
... щ? – думав тут Сковорода

... ліс облітає. Гасне у багатті
Русі останній здогад в синіх
берегах.
...як заповіт. Як голубе
закляття,
яке нарешті грішно зберегла –

... перебіркий пісок місима глина
... а що їх глибше – тільки глина
зна
... води не є, тремтить свята
хвилина
... щокою перебитою сповза

... дрівцят – кажу – ще є. Візьмусь,
підкину
... угору – полум'я: тумани –
у долину
... і води вод, які додолу Ворсклу
линуть
... вогні вогнів, які мене у зорі
ллють.

ВТРАТА

ВІН ПІШОВ У ГОРИ…

Політик чи науковець… Мабуть-таки більше науковець.

Колись був народним депутатом і шкодував за згаяним часом у парламенті. " Комуністів переконувати даремно!.." А став народним обранцем, сходивши округ від села до села пішки. Йому вірили, бо він – Націоналіст. Ще раз депутатом бути не хотів, тому не балотувався вдруге. І далі працював, мандрував, писав, досліджував, відкривав.

Григорій Дем'ян народився 2 червня 1929 року у с.Грабовець у Сколівських Бескидах. Село перебувало під значним впливом героїки Українських Січових Стрільців, потім УВО, ОУН, а згодом УПА.

Г.Дем'ян видатний український історик, фольклорист, етнограф, літературознавець, археограф, краєзнавець, мистецтвознавець, педагог, Народний депутат (1994–1998рр.), націоналіст. Він не міг ним не бути, бо був бойком і народився у 1929-му. Г.Дем'ян закінчив Стрийське Педучилище (1949), історичний факультет Львівського Університету імені І.Франка (1960), аспірантуру Ужгородського університету (1971), кандидат історичних наук (1989). Впродовж тривалого часу працював в інституті народознавства НАН України. Перший лауреат республіканської премії імені П. Чубинського (1989), Фонду духовного відродження імені митрополита Андрея Шептицького (1992). Нагороджений пам'ятними медалями Климента Квітки, Михайла Грушевського і Степана Бандери.

Григорій Дем'ян досліджував творчу спадщину Івана Вагилевича, Івана Франка, Тараса Шевченка, Степана Бандери, Августина Волошина, Олекси Гасина та ін. Він є автором більше 1000 публікацій. Серед них "Таланти Бойківщини" (1991), "Іван Вагилевич – історик і народознавець" (1993), "Повстанський мартиролог Сколівщини", "Як підготувати повстанський мартиролог району" (1998), "Бандерівці"(2000), "Гуцульщина у визвольній боротьбі ОУН і УПА. Нарис історії та фольклористики", "Українські Повстанські пісні 1940–2000 років. Історико-фольклористичне дослідження" (2003), "Генерал УПА Олекса Гасин – "Лицар" (2003), "Українська фольклористика в Галичині кінця XVIII – початку XIX ст." (2004), "Степан Бандера та його родина в народних піснях, переказах та спогадах" (2006), "Грабовець. Історико-народознавче дослідження" (2007).

Григорій Дем'ян був одним із засновників Конгресу Українських Націоналістів, одним з фундаторів Педагогічного товариства імені Григорія Ващенка. Він був близьким соратником Слави Стецько, Петра Дужого.

Григорій Дем'ян вивчав побут мешканців карпатського краю, бо любив його понад усе, як маленьку невід'ємну частку Великої України, про розквіт якої мріяв. Він любив мандрувати гірськими стежками пішки. А тепер пішов від нас назавжди високо в гори…

Ми пам'ятатимемо Григорія Дем'яна, бо будемо читати його праці та співати зібрані ним пісні.

Вічна йому пам'ять!

І. Губка, Д.Гусяк, Ю.Шухевич, П.Франко, М.Дужа, Б.Борович, О.Гуменюк, І.Калинець, Я.Сватко, М.Посівнич, В.В'ятрович, М.Пшевлоцький, В.Шпіцер, С.Гвоздевич, Ю.Кісь, І.Берест, Р.Лемик, Т.Гентош, М.Сородник, І.Данилиха, О.Гринюк, М.Романишин, В.Васюта М.Шпак, М.Магас, Н.Улинець, І.Струганів, М.Вовк, М.Михайлик, І.Яцула, Я.Геврич, Л.Губиш, М.Демян, В.Спаньчак, П.Ільницький, Є.Горошко, О.Гентош, Л.Глухівський, А.Микуш, М.Вітер

ПАМ'ЯТІ ГРИГОРІЯ ДЕМ'ЯНА

Зі славної пам'яті Григорієм Дем'яном – видатним українським державним діячем, істориком, фольклористом, етнографом, літературознавцем, археологом, краєзнавцем, мистецтвознавцем, педагогом мав честь познайомитися, прийшовши 1990 року на працю після закінчення аспірантури та захисту кандидатської дисертації в тоді ще Львівське відділення Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т.Рильського НАН України (згодом Інститут народознавства НАНУ). З першої ж зустрічі вразила неймовірна самопосвята рідному українському народові, виникло відчуття духовної спорідненості. Для мене друг Григорій одразу став прикладом не кухонного, а дієвого патріотизму, дієвого націоналізму. Вражала неймовірна, франкова працездатність і одночасно велика скромність та простота в спілкуванні. Коли б не зайшов у кабінет до вченого, хоч би пізнього вечора, завжди працював за письмовим столом.

З його слів дізнався про багаторічну вчительську працю на рідній Сколівщині Львівської області та на Чернівеччині. Кожну вільну хвилину у ті часи Григорій Дем'ян присвячував краєзнавчій та народознавчій праці. Їздив по селах і містечках, збирав та записував з народних вуст історичні відомості, передовсім про Українських січових стрільців та ОУН-УПА, етнографічний, фольклорний та археологічний матеріал. Зрозуміло, що в часи Радянського Союзу така діяльність не віталася. Як наслідок – постійна увага, "профілактичні" бесіди, погрози, переслідування з боку радянських каральних органів – КГБ та МВД.

На посаду науковця в академічний науковий інститут Григорій Дем'ян прийшов уже зрілим ученим з величезним науковим польовим матеріалом, який потребував подальшого наукового опрацювання та узагальнення – десятками тисяч живих історичних свідчень, записів обрядових, календарних та побутових пісень, легенд і переказів тощо. Результатом опрацювання цього матеріалу став значний прижиттєвий доробок ученого – понад десяток монографій та фольклорних збірників і понад тисяча наукових публікацій За життя вченому вдалося опрацювати лише невелику лепту зібраного матеріалу. Для його повного опрацювання знадобиться ще не один десяток світлих вчених умів.

Все своє життя особливу увагу Григорій Дем'ян приділяв вихованню підростаючого покоління, зустрічам та співпраці з учнями шкіл, студентською молоддю, молодими краєзнавцями. Його перу належать десятки посібників щодо методів збору та систематизації історико-краєзначої, фольклорної та етнографічної інформації.

Будучи членом Політради Проводу Конгресу Українських Націоналістів, мені пощастило тісно співпрацювати з Григорієм Дем'яном, як членом Проводу КУН. Завдяки йому Конгресом було видано десятки томів наукових та науково-популярних книг політико-правової, історичної тематики, досліджень визвольних змагань нашого народу. Він став ідеологом та натхненником створення Центру досліджень визвольного руху – незалежного наукового об'єднання, що вивчає різноманітні аспекти українського визвольного руху в ХХ столітті, політику національної пам'яті та процеси подолання наслідків тоталітаризму.

"Хто, якщо не я" – його життєвий девіз. Я мав за честь у 1994 році, за погодженням з Головою КУН Славою Стецько та будучи керівником виборчої кампанії до Верховної Ради України в західному регіоні, запропонувати Григорієві Дем'яну балотуватися на його рідній Бойківщині в народні депутати України. Його так добре знали і шанували у рідних Карпатах, що він виграв вибори у першому ж турі, хоча в той час, на відміну від сьогодення, необхідно було набрати для проходження у Верховну Раду більше п'ятдесяти відсотків голосів виборців. Пригадую, як безкомпромісно він відстоював в стінах парламенту право для ОУН-УПА називатися воюючою стороною у Другій світовій війні, вимагав достойного державного та соціального пошанування ветеранів визвольних змагань. Одну з ключових ролей відіграв народний депутат України Григорій Дем'ян у прийнятті Верховною Радою України 15 лютого 1995 року Закону "Про статус гірських населених пунктів в Україні". Він встигав на своєму робочому місці в депутатській залі не тільки слідкувати та вичитувати проекти законів, голосувати, а й, обкладений рукописами, постійно займатися науковою працею.

Григорій Дем'ян не був нагороджений високими державними нагородами, та заслужив, що значно цінніше, широке громадське визнання. Він – перший лауреат республіканської Премії ім. Павла Чубинського (1989), Фонду духовного відродження ім. митрополита Андрея Шептицького (1992). Нагороджений пам'ятними медалями Климента Квітки, Михайла Грушевського і Степана Бандери.

Світла пам'ять Великому Українцеві – Григорію Дем'яну.

Тарас ПРОЦЕВ'ЯТ
м. Київ

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО
Працювати у питанні виховання…	Працювати для вихвання…
Продовження буде…	Далі буде…
Вона зі смекалкою…	Вона кмітлива…
Тяга до знань…	Потяг до знань…
Неперебірливий смак…	Невибагливий смак…
В окремих виданнях…	У деяких виданнях…
Відбутися пустими обіцянками…	Відбутися порожніми обіцянками…
Середній мовець...	Пересічний мовець...
Благоустроїти територію…	Упорядкувати територію…
Було зачеплено питання про організацію музею…	Порушили проблему організації музею…
Губити віру…	Втрачати віру (зневірятися)…
Доглядати за хворим…	Доглядати хворого…
Здійснюють тиск…	Чинять тиск …
Закоченілий…	Задубілий, закляклий…
Ущемлене самолюбство…	Уражене самолюбство…
Важко на душі…	Тяжко на душі…
Всякий раз…	Кожного разу…
Клеймити позором…	Таврувати ганьбою…
Говорити наобум…	Говорити навмання…
Немає і тіні сумніву…	Немає найменшого сумніву (немає ні крихти сумніву)…

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак **"Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання", "Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів", "Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв"** можна замовити тел. 044-353-19-77, моб. 050-385-91-86, e-mail: voloschak@yandex.ru

ШАНОВНІ ДРУЗІ!

Триває передплата на газету «Нація і держава».

Підтримайте наше видання.

Долучайтеся до ідеології українського націоналізму.

Передплатна вартість тижневика:
на 1 міс. – 7,01 грн.; на 3 міс. – 21,03 грн.; на 6 міс. – 42,06 грн.
Наш індекс – 09715.
Передплату на газету «Нація і держава» можна оформити у будь-якому поштовому відділенні міста, району, селища міського типу чи села.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9